

Utbildningsinspektion i Trekantenskolan

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Skolform	Antal elever/barn	Skolform	Antal elever/barn
Förskoleverksamhet:	Ca 90	Skolbarnsomsorg:	95
Förskoleklass:	23		
Grundskola: 1–6	Ca 175	Särskola integrerade:	3
Gymnasieskola:		Gymnasiesärskola:	
Kommunal vuxenutbildning, komvux:		Vuxenutbildning för utvecklingsstörda, särvox:	
Svenskundervisning för invandrare, sfi:			

Utbildningen vid skolan omfattar förskoleklass, grundskola år 1–6 samt skolbarnsomsorg. I direkt anslutning till skolan finns förskolan (inkl. öppen förskola) och skolbarnsomsorgen.

Trekantenskolans elever och pedagogiska personal arbetar i två arbetslag, F-3 och 4–6. Man har en samlad skoldag där samtliga elever börjar kl. 08.15 och slutar 12.45 eller 14.35, beroende på ålder. Klasserna består av 22–38 elever. Till varje klass finns två klasslärare. Tre speciallärare fördelas inom skolan utifrån aktuella behov.

Skolan har ett stort geografiskt stort upptagningsområde, varför många elever är beroende av skolskjutsar. Området karaktäriseras också av att det i princip inte finns några familjer med utländsk bakgrund och således inga invandrarelever på skolan.

Genomförandet av inspektionen i Trekantenskolan 1

Skolverket sände den 17 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för Trekantenskolan har bestått av undervisningsråden Eva Sundmalm och Åsa Ridne. Besök vid Trekantenskolan genomfördes den 14–15 oktober 2003.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Trekantenskolan, dels den information som samlats in vid observationer, inter-

vjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem etc.

I Trekantenskolan genomfördes intervjuer med skolledningen bestående av rektor och biträdande rektor. Gruppintervjuer/samtal med tre elever från vardera årskurs 2 och 6, tre lärare från årskurs 2 (inkl. en speciallärare) och två lärare från årskurs 6, elevhälsoteamet bestående av skolsköterska och speciallärare samt 7 föräldrar med barn i årskurs 2 eller 6.

Observationer gjordes under lektioner i årskurs 2 och 6 samt i övrigt under vistelse i skolmiljön som helhet.

Inspektionen avslutades med ett återkopplande samtal med skolledningen.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

Inspektionen visar att Trekantenskolan når de nationella målen avseende normer och värden. Upplevelsen av den allmänna stämningen är en lugn och trygg skola. Det råder ett gott arbetsklimat och en god social gemenskap. Uttalanden som "alla känner alla" återkom vid flertalet intervjuer/samtal.

Möjlighet till inflytande och ansvar finns både vid formella och informella möten och i den dagliga verksamheten. Eleverna ges förutsättningar att delta i beslut och att arbeta i demokratiska former.

Under observationer och samtal framkom att de flesta elever visar respekt för varandra, tar ansvar för miljön och uppfattar människors lika värde. Skolan arbetar också med demokratiska arbetsformer. Detta kan inspektionen se som ett resultat av skolans arbete med värdegrundsfrågor.

Sammanfattningsvis når Trekantenskolan ett bra resultat utifrån sitt arbete med normer och värden.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Flertalet elever i Trekantenskolan når kunskapsmålen i samtliga ämnen. På de nationella proven i årskurs 5 (som genomfördes av samtliga elever) nådde alla godkänd nivå i engelska. I svenska och matematik var det en respektive två elever som ej nådde godkänd nivå. Lärarna anser att de nationella proven är ett bra hjälpmedel vid bedömningen av elevernas kunskapsnivå.

Flertalet når godkända resultat och har förutsättningar att klara övergången till årskurs 7. Skolan strävar dessutom efter att inte bli en treämnesskola, dvs. att de inte bara fokuserar på svenska, matematik och engelska.

Kunskaperna för elever i behov av särskilt stöd är goda utifrån deras förutsättningar.

Goda strategier och rutiner finns för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling.

Sammanfattningsvis bedömer inspektionen att Trekantenskolan når ett bra resultat utifrån det pedagogiska arbetet med kunskaper och färdigheter.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Trekantenskolans arbetsplan och i det dagliga arbetet kan inspektionen se ett aktivt arbete för en god arbetsmiljö, delaktighet, samverkan och ansvar. Skolan arbetar också (aktivt) för att motverka alla former av kränkande behandling. Mobbningsteam och program finns.

Vid samtal med eleverna angav de att de har möjlighet att vara delaktiga i planering av undervisningen och andra delar av verksamheten. Personalen lyssnar på eleverna. Klassråd och elevråd fungerar bra.

Föräldrarna uppgav också att det finns goda möjligheter till delaktighet. Det finns ett relativt aktivt föräldraråd, där man arbetar i fokusgrupper. Intresset från föräldrarna avtar dock med stigande ålder på barnen.

Ett bra exempel på gemenskap, delaktighet, folkhälsa och andra värdegrundsperspektiv är projektet "Gå jorden runt".

Sammanfattningsvis bedömer utbildningsinspektionen att Trekantenskolan genomför ett bra arbete för att utveckla arbetsmiljön och delaktigheten. Detta är dock ett område som kan utvecklas mer.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

På Trekantenskolan drivs den pedagogiska verksamheten i huvudsak av lärarna. Främst kan inspektionen se en god samverkan mellan de två lärare som finns i respektive klass och speciallärarna. Utvecklingsarbetet upplevs av inspektionen som varierande och beroende av enskilda lärare. Skolan har utarbetat egna kursplaner anpassande utifrån de nationella målen.

Uppföljning av kunskapsutvecklingen genomförs. Detta sker bland annat genom individuella, informella samtal mellan lärare och elev, via utvecklingssamtal, kontinuerliga möten med lärare och skolledare samt med elevhälso-teamet. Skolan har påbörjat ett arbete med individuella utvecklingsplaner.

För elever i behov av stöd finns rutiner och personalresurser. Skolan har tydliggjort "allas ansvar" för att ge förutsättningar för dessa elever. Elevvårdskonferenser genomförs, dokumenteras och följs upp. Åtgärdsprogram med uppföljning finns. Speciallärarna arbetar inom klassens ram. Till elevhälsoteamet är kommunens resursteam kopplat och fungerar bra. Det finns också ett gott samarbete med barnavårdscentralen. Detta framkommer vid samtal med både elever, föräldrar och personal.

Elever, föräldrar och personal tycker att förberedelserna för övergången till årskurs 7 fungerar bra. De hänvisar främst till språkvalets förläggning i Smedby.

Organisationen för den pedagogiska verksamheten och undervisningen är utformad på ett för skolan bra sätt. Klasserna är stora, men det finns två klasslärare för varje klass plus en speciallärare knuten till varje klass.

Sammanfattningsvis bedömer inspektionen att det bedrivs ett aktivt och bra arbete i den pedagogiska verksamheten. Ett förbättringsområde är få med all personal i det pedagogiska utvecklingsarbetet.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Skolledningen (rektor och biträdande rektor) på Trekantenskolan är förtrogna med skolans verksamhet. Strategier finns för att utveckla verksamheten genom att upprätta gemensamma mål, arbetsplaner, uppföljningssystem i samarbete med all personal, föräldrar och elever. Beträffande det pedagogiska ledarskapet finns möjligheter till utveckling, så att all personal stimuleras till pedagogiskt utvecklingsarbete.

Kvalitetsarbetet har utvecklats i positiv riktning. Kvalitetsredovisningen bygger på de nationella målen och de lokala målen i skolplanen samt skolans egen arbetsplan. Personal och föräldrar har involverats mer i kvalitetsarbetet.

För elever och föräldrar handlar kvalitetsarbetet i första hand om uppföljning av de enskilda elevernas kunskapsutveckling på olika områden. Här betonar föräldrarna värdet med utvecklingssamtalen.

För att kunna vara mer delaktig i kvalitets- och utvecklingsarbetet har skolledningen utvecklat informationen främst till föräldrarna utifrån ett helhetsperspektiv.

Sammanfattningsvis uttalar inspektionen att styrning, ledning och kvalitetsarbetet fungerar bra. Inspektionen upplever att rektor är förtrogen med verksamheten och att kvalitetsarbetet sker på ett systematiskt och strategiskt sätt. Det pedagogiska ledarskapet kan utvecklas.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Tillgången till utbildning för eleverna på Trekanten är lika oberoende av kön, sociala eller ekonomiska förhållanden.

Information till föräldrar och elever är god. Ett förbättringsområde är dock informationen om elevernas rättigheter och skyldigheter.

Beträffande språkvalet kan eleverna välja både tyska, franska och spanska. Dock får alla elever inte möjlighet att läsa spanska trots ett förstahandsval.

Under inspektionen framkom att elevens val finns inbyggt i ämnena svenska, matematik och engelska en timme per vecka. Några i personalen uppgav att elevens val ej fungerar som det var tänkt.

Sammanfattningsvis bedömer inspektionen att det finns tillgångar som ger förutsättningar för kunskaper och färdigheter i utbildningen. Områden som ligger på en acceptabel nivå, men som kan förbättras är information om rättigheter och skyldigheter, elevens val och språkvalet.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

På Trekantenskolan är tillgången på behörig och kompetent personal god. Det finns något undantag gällande den formella behörigheten.

Lokalerna ger förutsättningar för en god lärmiljö, trots att man är något trångbodd. De är också anpassande för funktionshindrade. Lokalerna utnyttjas på ett flexibelt, effektivt och ändamålsenligt sätt enligt vad som framkommer under inspektionen.

Utemiljön är bra med relativt stora ytor för rastverksamhet.

Utrustning och läromedel håller en nivå från godtagbar till god standard.

Tillgång till undervisning för elever i behov av särskilt stöd tillgodoses generellt.

Sammanfattningsvis anser inspektionen att resurserna är goda på Trekantenskolan och att det finns en genomtänkt resursfördelning.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis visar inspektionen att Trekantenskolan bedriver en verksamhet som i de flesta avseenden är bra utifrån de nationella styrdokumentens mål och krav. Det finns goda exempel på ett aktivt och väl genomtänkt värdegrundsarbete. Skolan når ett bra resultat utifrån arbetet med den pedagogiska verksamheten. Skolans styrning och ledning fungerar också bra. Kvalitetsarbetet har utvecklats i positiv riktning. När det gäller skolans resurser och resursfördelning bedömer inspektionen att dessa är bra och ger förutsättningar att nå målen.

Vid inspektionen framkom att skolans tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning är acceptabel. Här finns det dock skäl att

- se över elevens val samt
- förbättra informationen om rättigheter och skyldigheter.

Datum	Ort
2004-01-30	Linköping

Eva Sundmalm

Åsa Ridne